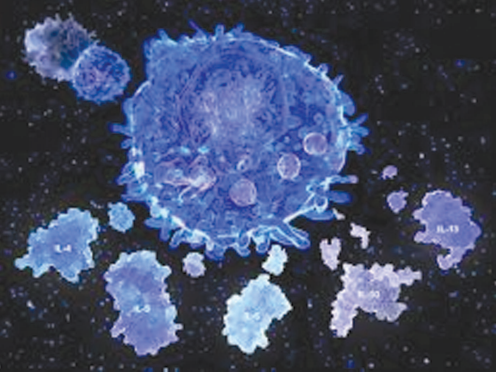

Cytokine - Storm (સાઈટોકાઈન-સ્ટોર્મ) શું છે??

IL-6 ખરેખર કોરોના વાઈરસ છે કે નહીં તે બતાવતું મારકર (ટેસ્ટ છે)

ગાંડાભાઈ ખુબ ચિંતામાં હતા, ડાહ્યાભાઈએ પોતાની જાતને માની લીધું કે મને કોરોના છે ને કોઈ ટેસ્ટ પણ કરાવતી નથી. મારે એમને મદદ કરવી જોઈએ. પણ શું કરું?? મને તો ડાહ્યાભાઈ જે કહે એ જ ખબર

પડે છે. ડાહ્યા મારો બહાલો ઈન્ટરનેટ પરથી બધી માહિતી લે છે મને તો એવું આવડતું નથી. આવું ગાંડાભાઈ મનોમન વિચારતા હતા ત્યાં જ ડાહ્યાભાઈનો દીકરો કિશન ગાંડાભાઈને બોલાવા આવ્યો. ગાંડાકાકા મારા પપ્પા તમને બોલાવે છે. ગાંડાભાઈ જાણે સ્વર્ગની ટિકિટ મળી ગઈ હોય એમ ઉછળ્યા. જા બેટા કિશન, હમણાં જ આવ્યો, મારે પણ ડાહ્યાભાઈને મળવું જ છે. આજે ૧૪મો દિવસ હતો. ડાહ્યાભાઈ ખુશ હતા. આજે એમને વનવાસ પુરો થવાનો હતો. વનવાસ એટલે આગળનું રિપીટ કરું? કે ચાલશે? બસ નવા વાચકો માટે... આ ડાહ્યાભાઈએ કોરોના જેવા લક્ષણો જણાતા પોતાની જાતને કોરોનાગ્રસ્ત ગણી લીધા. અને ૧૪ દિવસ ક્વારન્ટાઈન પોતાની જાતે જ કરી લીધું. જેનો આજે ૧૪મો દિવસ છે.

ગાંડાભાઈ ઉછળતા ઉછળતા ડાહ્યાભાઈને બેટવા દોડ્યા. ના... ના... ગાંડાભાઈ ના... હજુ ૧૪ દિવસ બાકી છે. એટલે કે ૨૮ દિવસે તમે મને ભેટી શકો. અત્યારે દૂર રહો. પણ હા હવે હું બહાર નીકળી શકીશ. ગાંડાભાઈ તમને ન મળું તો ચાર કઈ ખૂટતું હોય એવું લાગે છે. તમે એટલા બધા બોલાવો અને નિખાલસ ડોકે જેથી મને તમારી સાથે મૂબ મજા આવે છે. ચલો બીજી વાતો જવા દો. હવે ગયા વખતે આપણે વાત કરેલી કે IL-6 (ઈન્ટરલ્યુકીન-૬) નામનો લોહીનો ટેસ્ટ છે. જેનાથી કોરોના છે કે નહીં તેની સૌથી પહેલા ખબર પડે છે. ગાંડાભાઈ વચ્ચે બોલ્યા હા, ડાહ્યા મને ખબર છે. એક રીત છે. PCR ની જે ગળા અને નાકમાંથી લઈને કરવાની બીજી રીત છે સીટીસ્કેન. એટલે ફેફસાનો સીટી સ્કેન કરવાનો જેમાં જે નિમોનિયા હોય તો તરત જ ખબર પડે છે. સેન્સીટીવીટી સીટી સ્કેનમાં વધારે છે અને સ્પેસીફીક સીટી પીસીઆરમાં વધારે છે. એટલે બંને પોતપોતાની રીતે સાચા છે. હવે આપણે ગયા વખતે જે વાત થઈતી તેમાં IL-6 નામનો નવો ટેસ્ટ જે કોરોના છે કે નહીં તરત જ બતાવે છે. સામાન્ય રીતે IL-6 એ 7 pg/ml સુધી નોર્મલ હોય છે. એનાથી વધારે આવે તો કોરોનાની શક્યતા વધી જાય છે. અને લેબોરેટરીવાળા એવું કહે છે કે IL-6 જેનું ૧૦ કરતા વધારે હોય તો કોરોનાનો ટેસ્ટ લગભગ પોઝીટીવ આવે છે. એટલે કે કોરોના હોય જ છે અને હા ડાહ્યા તુ કહેતો હતો ને કે એમાં કોઈ ડોક્ટરની મંજૂરી કે સરકારી મંજૂરીની જરૂર નથી. એ સિવાય આપણે લેબોરેટરીમાં જઈને IL-6 નામનો ટેસ્ટ કરાવી શકીએ છીએ. હવે ડાહ્યા નું જરા સમજાવે કે આ IL-6 (ઈન્ટરલ્યુકીન-૬) છે શું?

ડાહ્યાભાઈ પોતાના યશમા રુમાલ વડે લુછી ઠાવકા થઈને બોલ્યા. ઈન્ટરલ્યુકીન-૬ (IL-6) એક પ્રકારનું પ્રોટીન છે. પ્રો-ઈન્ફ્લામેટરી સાઈટોકાઈન અને એન્ટી-ઈન્ફ્લામેટરી માયોકાઈન છે. જ્યારે શરીરમાં અથવા તો ખાસ કરીને ફેફસામાં કોરોના વાઈરસનો ચેપ લાગે છે. ત્યારે કોરોના વાઈરસને મારવા માટે IL-6 ખૂબ જ વધારે પ્રમાણમાં શરીર બનાવે છે. જેને સિરિયલ હાઈપર ઈમ્યુન રિસ્પોન્સ કહે છે. એટલે કે વધારેનો મતલબ એ કે જ્યારે કોરોનાના વાઈરસ ફેફસામાં જન્મ થવા લાગે છે. ત્યારે તેને મારવા માટે IL-6 શરીર ખૂબ બનાવે છે. એટલે જેને કોરોના વાઈરસનું ઈન્ફેક્શન થાય તેના લોહીમાં IL-6 વધવા બાબત છે. જે નોર્મલ કરતા વધારે હોય છે. એટલે જો આપણે IL-6 ટેસ્ટ કરાવીએ અને જો વધારે આવે તો સૌથી પહેલા કોરોના છે કે નહીં તેના વિશેની સંભાવના બાંધી શકીએ છીએ. આ આખી પ્રક્રિયાનો સિરિયસ હાઈપર ઈમ્યુન રિસ્પોન્સ કહેવામાં આવે છે.

આ કડીશનને સાઈટોકાઈન - સ્ટોર્મ તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે. સાઈટોકાઈન અને માયોકાઈન જેમાં સાઈટોકાઈન ખૂબ જ વધારે પ્રમાણમાં હોય છે. IL-6 કરતા પમ વધારે સેન્સીટીવી સાઈટોકાઈન છે. પણ સાઈટોકાઈનને માપવા માટે ટેસ્ટ કીટ અત્યારે પ્રોસેસમાં છે. આ બધી વસ્તુઓ એકેડેમીક છે. પણ અત્યારે આ કોરોના વાઈરસના પેન્ડેમીકમાં ખૂબ જ મહત્વની બની ગઈ છે. વાહ ડાહ્યા વાહ... આટલી અઘરી વાત તે બહુ સરળતાથી સમજાવી દીધી. ટૂંકમાં જેને પણ કોરોનાનો ટેસ્ટ કરાવો હોય જે PCR કરતા અને સીટી સ્કેન કરતા પણ વધારે સેન્સીટીવ છે. માટે IL-6 જઈને કરાવી લેવું જોઈએ.

અલ્યા ડાહ્યા, ગરમી ખૂબ છે, બકારો ખુબ છે ઘણે ખૂબ વરસાદ પડ્યો છે, અલ્યા ડાહ્યા... આ વરસાદ પડ્યા પછી તડો પેલું મેલેરિયા, ડેન્ગ્યુ, ચિકનગુનિયા એ બધું નહીં થાય?? અને જો થશે તો શું વલે થશે આપણી?? તાવ આવશે તો સાલુ ખબર કઈ રીતે પડશે? કોરોના છે? મેલેરિયા છે? ડેન્ગ્યુ છે? ચિકનગુનિયા છે? ટાઈફોઈડ છે? અલ્યા ગાંડા જો વરસાદ પડવા જ માંડ્યો. હવે ઘરે જઈએ. આની ચર્ચા કરી કરજું કારણ કે વરસાદ પછી કોરોના વધે??

shradhablood@gmail.com

ઔષધ વગર સ્વાસ્થ્ય આપનાર અને યુદ્ધ વગર શાંતિ આપનાર મહામૂલ્યુ ધન એટલે 'યોગ'...

'પ્રાચીન યોગ અને વર્તમાન Yoga પરિચય' વિષય ઉપર ૯૨મું પ્રવચન ઓનલાઈન લાઈવ યોજાયું

ગાંધીનગર, તા. ૨૮ 'આર્ષ' શોધ સંસ્થાન અક્ષરધામ ગાંધીનગર દ્વારા વિશ્વવંદનીય સંત પ. પૂ. પ્રમુખસ્વામી મહારાજની પ્રેરણા અને પ. પૂ. મહંતસ્વામી મહારાજના કૃપાશિષ્ય હેટળ છેલ્લા જોડાયા હતા. ડૉ. સ્વામી શ્રુતિપ્રકાશદાસે જણાવ્યું હતું કે, યોગ દર્શન વૈશ્વિક કક્ષાએ પ્રસિદ્ધિ પામ્યું છે. જેનું કારણ લોકો કહે છે કે, ઔષધ વગર સ્વાસ્થ્ય આપનાર અને યુદ્ધ વગર શાંતિ આપનાર મહામૂલ્યુ ધન

અનિવાર્ય અંગ છે. તેમાં ઘણી બધી બાંધછોડ કરવી પડે તેવા યોગોનું અસ્તિત્વ તે યોગદર્શનનું અપમાન છે તેમ જણાવ્યું હતું. યોગના ત્રણ અર્થો યોગ = વિયોગ, યોગ = ઉદ્યોગ, યોગ = સંયોગ. આવા ત્રણ અર્થ કરીને તેને વિસ્તારથી

હક યોગ, લય યોગ અને રાજ યોગ, આ ચાર ભેદ મુખ્યત્વે કહેવામાં આવ્યા છે. પ્રત્યેક યોગનું વર્ણન કરતા તેમણે રાજ યોગ પર વિશેષ વાત કરી હતી. રાજ યોગ અર્થાત્ પતંજલિ ઋષિએ દર્શાવેલ માર્ગ. સ્વામિનારાયણે પરમાત્મામાં ચિત્તવૃત્તિ જોડવાની વાત જણાવી છે. બે પ્રકારે આ કરી શકાય તેમ જણાવ્યું છે. પ્રાણના નિરોધે કરીને ચિત્તનો નિરોધ કરવો આમ થાય ત્યારે મન શાંત થાય. અને ચિત્તના નિરોધે કરીને પ્રાણનો નિરોધ. આમ

૨૨ વર્ષથી ગંગાના પ્રવાહની જેમ વહેતી આર્ષ પ્રવચનમાળામાં ભારતીય મૂલ્યોનું સંવર્ધન થાય, તે હેતુને લક્ષમાં રાખીને વિદ્વાનો દ્વારા વ્યક્તિવિશેષ, સામાજિક સમસ્યા, દર્શન અને શાસ્ત્ર - વિષયો આવરી ત્રૈમાસિક પ્રવચનનું આયોજન કરવામાં આવે છે. આ કમ અંતર્ગત દર્શન-તત્ત્વજ્ઞાન અંગે 'પ્રાચીન યોગ અને વર્તમાન ડૉ. સ્વામી મહંતસ્વામી પ્રવચનનું આયોજન ઈન્ટરનેટના માધ્યમથી ઓનલાઈન લાઈવ તા. ૨૭-૦૬-૨૦૨૦ના રોજ સાંજે ૫ થી ૭ સમય દરમિયાન યોજાયું હતું. આ પ્રસંગે ડૉ. સ્વામી શ્રુતિપ્રકાશદાસ ષડ્દર્શનાચાર્ય, Ph.D., D. Litt., નિયામકશ્રી, આર્ષ, અક્ષરધામ, ગાંધીનગર અને મહંતશ્રી, પૂ. સ્વામી આનંદસ્વરૂપદાસ, અક્ષરધામ, ગાંધીનગરનાએ વક્તવ્યનો લાભ આપ્યો હતો. કાર્યક્રમની શરૂઆત દીપ પ્રાગટ્ય અને પ્રાર્થનાથી કરવામાં આવી હતી. ઓનલાઈન પ્રવચનમાં મોટી સંખ્યામાં શ્રોતાઓ

સમજાવતા જણાવ્યું હતું કે વિયોગ અર્થાત વિષય અને ચિત્તનો જીવાભાથી સદાય વિયોગ થવો તેને 'યોગ' કહેવાય છે. આ અર્થ સાધારણ રીતે પતંજલિ ઋષિએ દર્શાવેલ માર્ગ પ્રમાણે છે. ઉદ્યોગ અર્થાત યોગ: કમંસુ કોશલમ્ । સમત્વ યોગ ઉચ્યતે (ભગવદ્ગીતા ૨/૫૦, ૨/૪૮) કમમાં કુશળતા અને કમમાં સમતા અને ભગવદ્ગીતા 'યોગ' કહે છે. સંયોગ અર્થાત એટલે. જીવાત્મા અને પરમાત્માનો સંયોગ. આ અર્થ આગમો, નિગમો, ઉપનિષદો, પુરાણો, મહાભારત વગેરેએ જણાવેલો છે. ત્યારબાદ તેમણે યોગદર્શનનો ઈતિહાસ નિરૂપતા કહ્યું હતું કે, યોગદર્શનનો ઈતિહાસ ખૂબ જ પ્રાચીન છે. વૈદિક સાહિત્યના સમયથી જ યોગને પ્રતિષ્ઠા મળેલી છે. એકોતર જેટલા ઉપનિષદોમાં યોગનું નિરૂપણ પ્રાપ્ત થાય છે. અને ગીતામાં તો દરેક અધ્યાયને યોગશાસ્ત્ર કહ્યા છે. યોગશાખા ઉપનિષદમાં મંત્ર યોગ, પ્રવચનને અંતે ડૉ. સ્વામી આનંદસ્વરૂપદાસે ઓનલાઈન ચેટ દ્વારા શ્રોતાઓએ પૂછેલ પ્રશ્નોના સારરૂપ કેટલાક પ્રશ્નોના સંતોષકારક જવાબ આપ્યા હતા. પ્રવચનના અંતમાં આર્ષ ત્રૈમાસિક પ્રવચનમાળાની પ્રણાલી મુજબ આગામી ૯૩મું શાસ્ત્ર વિષયક પ્રવચન 'નિષ્ક્રુપાનંદ કાવ્ય - ૬ સારસિદ્ધિ'ની રૂપરેખા પૂ. જ્ઞાનમુદ્રાસ્વામીએ આપી હતી અને છેલ્લે પૂ. હરિતિલકદાસ સ્વામીએ શાબ્દિક આભાર વિધિ કરી હતી.

તેની મુખ્ય વિભાવના જણાવતા કહ્યું હતું કે, યોગશાસ્ત્ર આરોગ્યશાસ્ત્રની જેમ ચાર પ્રકારે વહેંચાયેલું છે. આરોગ્યશાસ્ત્રમાં પહેલાં રોગ, એવું નિદાન પછી રોગ કયા કારણે થયો છે એ નિશ્ચિત થાય. ત્યારબાદ ઔષધ થાય તરફ અંતે આરોગ્ય પ્રાપ્ત કરે છે તેવી જ રીતે યોગશાસ્ત્ર પણ ચાર વસ્તુ બતાવે છે. યોગસૂત્રોમાં ત્રણ પ્રકારના મંદ, મધ્યમ અને ઉત્તમ અધિકારીઓ તથા તેની ત્રણ પ્રકારની સાધના નિરૂપી છે. તેમાં અષ્ટાંગ યોગ મંદ અર્થાત ત્રીજા પ્રકારના અધિકારી માટે છે તેમ પતંજલિના સૂત્રો દ્વારા જણાવ્યું હતું. અષ્ટાંગ યોગ એક જન્મે સિદ્ધ કરવો કઠિન છે અને સિદ્ધ કરે તે અલૌકિક પુરુષ હોય તેમ જણાવીને ભગવાન યોગેશ્વર શ્રીકૃષ્ણ તથા ભગવાન સ્વામિનારાયણને પ્રણામ કર્યા હતા.

તેઓએ વિષયની વિસ્તૃત સમજૂતી આપતા જણાવ્યું કે, વચનામૃત ગ. પ્ર. ૨૫માં ભગવાન થાય ત્યારે ચિત્તની વૃત્તિ બધેથી તૃટીને ભગવાનમાં જોડાય અને માર ભગવાનની વાસના અને આદર્શ યોગની સાધના વગર નિર્વિકલ્પ સમાધિની સ્થિતિ પ્રાપ્ત થાય છે. વચનામૃત ગ. પ્ર. ૮માં ઈંદ્રિયોની વૃત્તિઓને પાછી વાળીને બ્રહ્મ અર્ચનમાં હોમવી તેને 'યોગયજ્ઞ' કહેવામાં આવ્યો છે. બ્રહ્મ અર્ચન એટલે એકાંતિક સંત. જેમની મન, કર્મ, વચને સેવા કરવી. તેની સ્પષ્ટતા વચનામૃત ગ. પ્ર. ૭૦ માં થયેલી છે જ્યારે બ્રહ્મનું દર્શન અને તે દ્વારા પરબ્રહ્મનું દર્શન થાય ત્યારે જગતના અધિકારી જની ઈંદ્રિયોની વૃત્તિ કુંટીત થઈ જાય છે. વચ. સારંગપુર ઉમાં એકાંતિક સંતને નૈમિષારણ્ય ક્ષેત્ર કહ્યા છે. જ્યાં ઈંદ્રિયોની વૃત્તિ કુંટીત થઈ જાય છે, જગતનું સુખ ભોગવવાની ઈચ્છા રહેતી નથી. આ બ્રહ્મ અને એકાંતિક સંત એક જ છે. ભગતજી મહારાજ પણ એકાંતિક સંતમાં જોડાઈને ગુણાતીતરૂપ થઈ ગયેલા. સંતમાં જોડાતા વાસના દૂર થાય અને વૃત્તિ ભગવાનમાં જોડાય. પ્રવચનને અંતે ડૉ. સ્વામી શ્રુતિપ્રકાશદાસ અને પૂ. સ્વામી આનંદસ્વરૂપદાસે ઓનલાઈન ચેટ દ્વારા શ્રોતાઓએ પૂછેલ પ્રશ્નોના સારરૂપ કેટલાક પ્રશ્નોના સંતોષકારક જવાબ આપ્યા હતા. પ્રવચનના અંતમાં આર્ષ ત્રૈમાસિક પ્રવચનમાળાની પ્રણાલી મુજબ આગામી ૯૩મું શાસ્ત્ર વિષયક પ્રવચન 'નિષ્ક્રુપાનંદ કાવ્ય - ૬ સારસિદ્ધિ'ની રૂપરેખા પૂ. જ્ઞાનમુદ્રાસ્વામીએ આપી હતી અને છેલ્લે પૂ. હરિતિલકદાસ સ્વામીએ શાબ્દિક આભાર વિધિ કરી હતી.

ડાયરેક્ટ **સે**
મનુષ્ય સવારથી સાંજ સુધી એટલો નથી થાકતો જેટલો ક્રોધ કે ચિંતાથી એક કલાકમાં થાકી જાય છે

જન્મદિને વધામણી

મહર્ષિ રાવલ મોદીવેશલ ટ્રેનર મો. ૯૯૭૯૮ ૯૯૭૪૨

હિતેષ વિનોદ જોષી મો. ૯૦૦૦૭ ૭૨૫૦૨

હેતાલ કેશુ શાહ ફોન : ૨૩૨૨૩૬૯૧

જન્મદિને વધામણી વિભાગ અંતર્ગત કોઈપણ વાચક પોતાની તસવીરો પ્રકાશન માટે મોકલી શકે છે. પરંતુ, વાચકોને વિનંતી છે કે મોડમાં મોકી આ તસવીરો જન્મદિવસ હોય તેના સગાઈના દિવસે એક વાગ્યા સુધીમાં અપભરવે મળી જાય. વાચકો ઈચ્છે તો આ વિભાગમાં પ્રકાશન લેતું પોતાની તસવીરો સગાઈથી પણ મોકલાવી શકે છે. - સંપાદક

વૃક્ષ વાવો - જીવન બચાવો અભિયાન હાથ ધરાવ્યું

ચિલોડા, તા. ૨૮ બા-બા-પુ-૧૫૦ અને ગુજરાત વિદ્યાપીઠ શતાબ્દી વર્ષ ઉજવણીના ભાગરૂપે મહાદેવ દેસાઈ ગ્રામ સેવા સંકુલ-સાદરામાં બી.એ. વિભાગ તેમજ શારીરિક શિક્ષણ - રમતગમત વિજ્ઞાન વિદ્યાશાખા તેમજ ૧૩૫ (એમ) સી.આર.પી.એફ. વિભાગના ત્રિવેદી સંગમ દ્વારા વૃક્ષ વાવો - જીવન બચાવો અભિયાન હાથ ધરાવ્યું. જેમાં સીતાફળ અને સેતૂરના કુલ ૨૮૦ છોડનું રોપણ કરાયું. કોવિડ-૧૯ના મહાસંક્રમણથી વિદ્યાર્થીઓ જ્યારે ઘેર છે તેવા સંજોગોમાં સંકુલના બધા જ અધ્યાપકો, બધા જ બિનશૈક્ષણિક સેવકો - ગૃહમાતા - ગૃહવતનીઓ, છાત્રાલયના રસોઈયા મહારાજો - સહાયકો રસોઈયાઓ, સી.આર.પી.એફ.ના જવાનો ભેગા મળીને ૯૦ ભાઈબહેનો વૃક્ષારોપણમાં જોડાયા

હતા. એક વ્યક્તિ ચાર ખાડા ખોડે, ચાર છોડ રોપે, ચાર છોડને પાણી પીવડાવે તેવા આયોજન બદલ વૃક્ષારોપણ કાર્યક્રમમાં ખાસ એક જ કલાકમાં ૨૮૦ ખામણાં ૨૮૦ છોડનું રોપણ કરવામાં આવ્યું. આ વૃક્ષારોપણમાં નોંધપાત્ર બાબત એ છે કે સૌથી વધુ ઉંમરના ૮૨ વર્ષની ઉંમરના રસોડાના ગૌતમ મહારાજે પાંચ ખાડા ખોદ્યા, પાંચ શેતૂરના છોડ રોપ્યા અને પાંચ છોડને પાણી પીવડાવ્યું. સંકુલના રાષ્ટ્રીય સેવા યોજના એકમના પ્રોગ્રામ ઓફિસર ડૉ. મોતીભાઈ દેવુ અને ડૉ. દિવ્યેશ ભટ્ટએ આયોજન કર્યું. સીઆરપીએફના જી. સુરેશ દ્વારા છોડ લાવવાની વ્યવસ્થા કરાઈ. સંકુલના સંયોજક પ્રા. રમેશભાઈ પટેલ અને ડિન ડૉ. જગદીશભાઈ સાવલિયાના માર્ગદર્શન હેઠળ સમગ્ર કાર્યક્રમનું આયોજન ગોઠવાયું હતું. વૃક્ષવાવો - જીવન બચાવો કાર્યને સાથે સાથે હળવો નાસ્તો સાથે ગ્રંથપાલ જગદીશભાઈ પરીખએ સમધુર કંઠે વર્ષામાં વધામણાં તેમજ પ્રકૃતિ પ્રિય લોકગીતો ગાઈ વૃક્ષ વાવેતર કરનાર બધા વૃક્ષપ્રેમીઓનો થાક ઉતારી આનંદ વિભોર કર્યાં હતા.

ધવ્વર્તનને વિભાગ સાથે ગોઠવવાની નવી વ્યૂહરચના કોરોના : MBBSના ફાઈનલ યરના ૨,૮૦૦ ઈન્ટર્ન જોડાશે

સરકાર કોવિડ-૧૯ દર્દીઓ માટે અંતિમ વર્ષના નર્સિંગ, ફિઝિયોથેરાપી વિદ્યાર્થીઓ માટેની સેવાઓ ઉપયોગ કરાશે

ગાંધીનગર, તા. ૨૮ ગુજરાતમાં કોરોનાના કેસની સંખ્યા ૨૯,૦૦૦ને વડાવી જતા રાજ્ય સરકારે એમબીબીએસના અંતિમ વર્ષના ૨,૮૦૦ ઈન્ટર્ન વિદ્યાર્થીઓ અને ઈન્ટર્નને આરોગ્ય વિભાગ સાથે ગોઠવવાની નવી વ્યૂહરચના બનાવી છે કોવિડ-૧૯ના દર્દીઓની સંખ્યામાં ગુજરાત ટોચના ત્રણ રાજ્યોમાં શામેલ હોવાથી રાજ્યને કોરોના વાયરસના સંકટ સામે લડવા માટે ફટલાઈને મેડિકલ ટીમોની ભારે અછતનો સામનો કરવો પડી રહ્યો છે. ગુજરાત સરકારના આરોગ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ વિભાગના મુખ્ય સચિવ જયંતિ રવિએ જણાવ્યું હતું કે, 'અમે આશરે ૨૮૦૦ અંતિમ વર્ષના એમબીબીએસ વિદ્યાર્થીઓ માટે પ્રાદેશિક તાલીમ શરૂ કરી છે, જેમને કોવિડ-૧૯ દર્દીઓની સારવાર માટે ગોઠવવામાં આવશે. આવતા અઠવાડિયા સુધીમાં તેઓને જુદા જુદા પ્રદેશોમાં ફરજ સોંપવામાં આવશે. રાજ્ય સરકારનો નિર્ણય આરોગ્ય અને કુટુંબ કલ્યાણ મંત્રાલયના તાજેતરના માર્ગદર્શિકાની અનુરૂપ છે જે કોવિડ-૧૯ કટોકટીથી નિવારવા માટે ઈન્ટર્ન અને અંતિમ વર્ષના મેડિકોની સેવાઓને મંજૂરી આપે છે. મેડિકલ કોલેજોમાં ઓફ ઈન્ટિયા (એમસીઆઈ)ની સાથે બોર્ડ ઓફ ગવર્નર્સ (બીઓજી)ની ભલામણના આધારે મિનિસ્ટ્રીની ગારંટલાઈન્સ સુચવે છે કે, ઈન્ટર્ન પ્રોવિઝનથી રજિસ્ટર કરાવેલા ડોક્ટરો છે. તેઓ કોવિડ-૧૯ કેસોના કિલનિકલ મેનેજમેન્ટમાં કોવિડ

આરોગ્યની ફેકલ્ટીઓની ટેબલ હેડેંગ તાલીમ આપી શકે છે. મેડિકલ કોલેજોમાં ઓફ ઈન્ટિયા (એમસીઆઈ)ની સાથે બોર્ડ ઓફ ગવર્નર્સ (બીઓજી)એ એમ પણ સૂચવ્યું છે કે, અંતિમ વર્ષના એમબીબીએસ વિદ્યાર્થીઓને કોવિડ આરોગ્ય સુવિધાઓમાં તેમની ફેકલ્ટીઓની ટેબલ હેડેંગ થિયેરી અને પેકિટસમાં કોવિડ-૧૯ મેનેજમેન્ટ વિશે પણ શીખવવામાં આવી શકે છે, પરંતુ તેમને કોઈ કિલનિકલ ફરજો સોંપી શકાતી નથી. મેડિકલ કોલેજોમાં ઓફ ઈન્ટિયાની સાથે બોર્ડ ઓફ ગવર્નર્સએ ડેટા કમ્પાઈલ કર્યું છે. જે મુજબ બે લાખ યોગ્ય ક્વોલિફાઈડ અને પ્રશિક્ષિત ડોક્ટરો પહેલેથી જ ઉપલબ્ધ છે. સૂત્રોએ જણાવ્યું હતું કે, ગુજરાત સરકાર પણ કોવિડ-૧૯ દર્દીઓ માટે અંતિમ વર્ષના નર્સિંગ અને ફિઝિયોથેરાપી વિદ્યાર્થીઓ માટેની સેવાઓનો ઉપયોગ કરવાની યોજના બનાવી રહી છે. આરોગ્ય અને કુટુંબ કલ્યાણ મંત્રાલયના સંયુક્ત સચિવ લવ અગ્રવાલની આગેવાની હેઠળની એક કેન્દ્રિય ટીમ ૨૬ જૂનથી ૨૯ જૂન દરમિયાન ગુજરાત, મહારાષ્ટ્ર અને તેલંગાણાની મુલાકાતે છે. આ ટીમ રાજ્ય સરકારના અધિકારીઓ સાથે વાતચીત કરશે અને સંચાલન માટે ચાલુ પ્રયાસોને મજબૂત કરવા તેમની સાથે સંકલન કરશે. ગુરુવારે દેશમાં કોરોનાના ૧૬૦૦થી વધુ કેસ નોંધાતા આ નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો. નવા રેકોર્ડબ્રેક કેસ નોંધાતા દેશમાં કુલ કેસોની સંખ્યા ૪.૭૭ લાખ પર પહોંચી ગયો હતો અને મૃત્યુઆંકમાં ૪૧૮નો ઉછાળો થયો હતો.